

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Staatsbaan 82 (Kortemark, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2017J217

Oktober – december 2017

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven, Clara Thys
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	6
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek	6
2.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site	8
2.3.3 De waardering van de archeologische site:	8
2.3.4 Impactbepaling	8
2.3.5 De bepaling van de maatregelen	8
2.4 Programma van Maatregelen.....	9
2.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek	9
2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie	9
2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen.....	9
2.4.4 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	10
2.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode	10
2.4.6 Onderzoekstechnieken.....	12
2.4.7 Bijkomende voorwaarden	13
2.4.8 Eventuele afwijkingen van de CGP	13
2.4.9 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders.....	13
2.4.10 Raming inzake uitvoeringstermijn.....	13
2.4.11 Vondsten.....	14
2.5 Conclusie.....	14
Deel 3: Bibliografie.....	15

FIGURENLIJST (2017J217)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	5
Figuur 2: Onderzoeksgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	11
Figuur 3: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	12

TABELLENLIJST (2017J217)

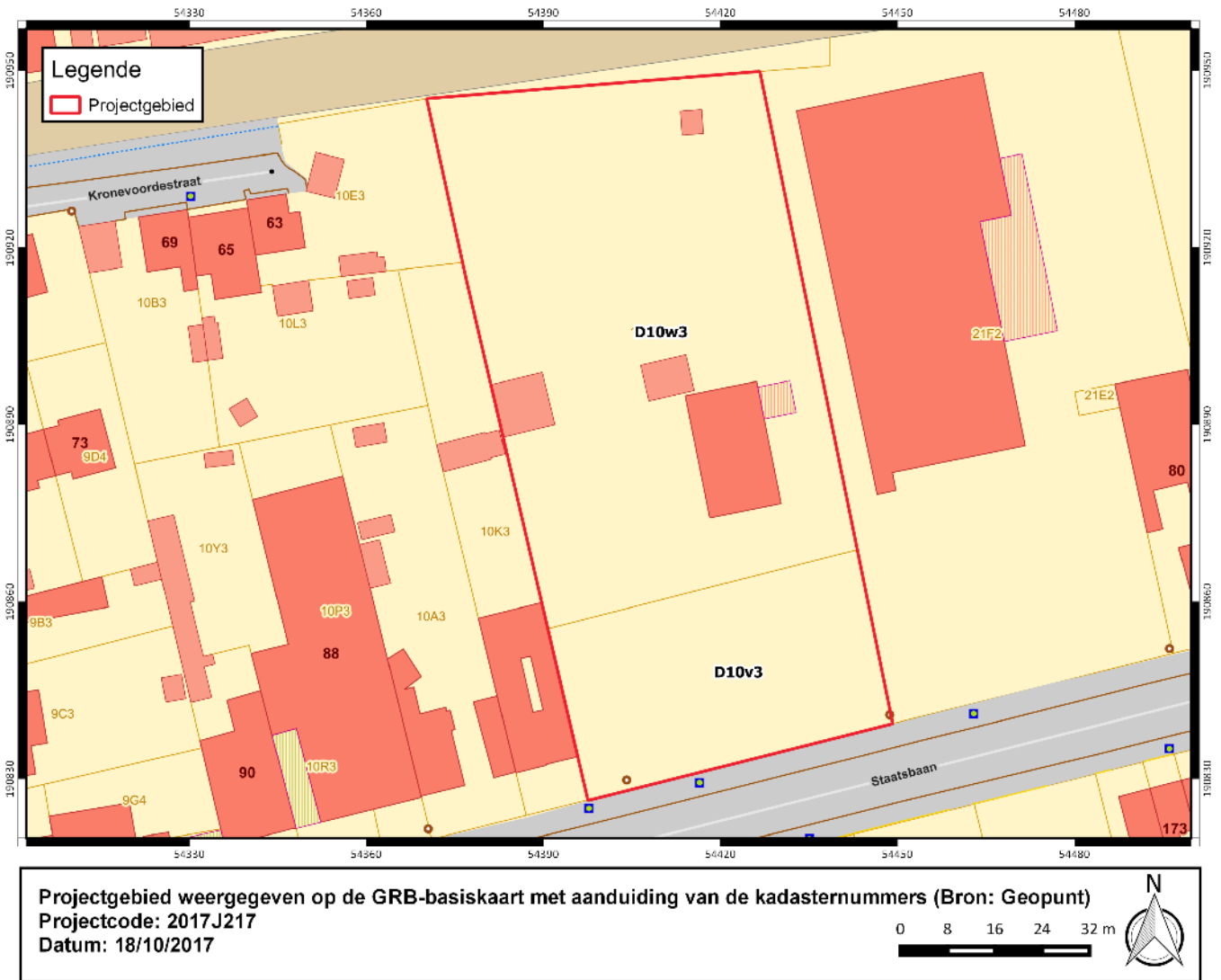
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.4

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Architectenbureau Claeys BVBA 's Graventafelstraat 11 8980 Passendale	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Kortemark
	Deelgemeente	Handzame
	Postcode	8610
	Adres	Staatsbaan 82 8610 Kortemark
	Toponiem	Staatsbaan 82
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{min} = 54302$ $Y_{min} = 190819$ $X_{max} = 54499$ $Y_{max} = 190957$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Kortemark 2de afdeling, sectie D, nr's 10w3 en 10v3	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

2.2 Synthese

De opdrachtgever plant de sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van een nieuw winkelcomplex aan de Staatsbaan 82 te Handzame, deelgemeente van Kortemark. Het terrein is ca. 0,63ha groot en een deel ligt braak, een ander deel in het zuiden is in gebruik als parking en centraal staat een gebouw. Eventueel noodzakelijk onderzoek zal pas kunnen plaatsvinden na de sloop van de aanwezige infrastructuur. Het terrein wordt in het noorden begrensd door de spoorlijn Lichtervelde-Veurne, in het zuiden door de Staatsbaan (N35).

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen in de zandstreek, ca. 350m ten zuiden van de Handzamevaart. De ondergrond is opgebouwd uit laat-Pleistoceen dekzand dat rust op de afzettingen van Tertiaire ouderdom. Over het sediment op het plangebied is geen informatie voor handen, op basis van omliggende terreinen kan uitgegaan worden van een sediment bestaand uit lemig zand of lichte zandleem. Concreet impliceert dit een relatief éénduidige bodemkundige én archeologische situatie waarbij eventueel aanwezige resten zichtbaar zijn onder de bouwvoor en/of eventueel aanwezige uitlogingshorizont.

Cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter van het plangebied en de omgeving. De kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden geeft aan dat het plangebied in gebruik is als akker. Net ten noorden van het plangebied is een omwalde hoeve met boomgaard afgebeeld. Handzame kwam tijdens de Eerste Wereldoorlog in het Duitse hinterland te liggen, er was een vliegveld gelokaliseerd van waaruit hoofdzakelijk verkenningstoestellen opereerden. Ook de nabijheid van het station was van groot belang. Loopgravenkaarten geven ter hoogte van het plangebied de aanwezigheid van een oost-west georiënteerde spoorinfrastructuur. Mogelijk zijn hiervan resten bewaard in de ondergrond. Na de Tweede Wereldoorlog wordt het verwoeste Handzame heropgebouwd. Vanaf het begin van de 21^e eeuw wordt het terrein en de omgeving stelselmatig ingenomen door de lintbebouwing langs de Staatsbaan, voordien was het terrein in gebruik als grasland. Op het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. In de ruime omgeving bestaan de gekende indicatieve waarden enerzijds uit cartografische indicatoren die wijzen op de aanwezigheid van laat- tot post-middeleeuwse hoeves met walgracht en anderzijds uit mogelijke monumentale grafstructuren uit de bronstijd, gekend door middel van luchtfotografische prospectie.

Op basis van landschappelijke en gekende waarden is er een vrij generieke verwachting met betrekking tot klassieke sporenarcheologie waarbij eventueel aanwezige resten zichtbaar zijn onder de bouwvoor. Loopgravenkaarten wijzen eveneens op de aanwezigheid van oost-west georiënteerde spoorinfrastructuur. De meest geschikte onderzoeksmethode conform het geschetste verwachtingspatroon is een proefsleuvenonderzoek.

2.3 Gemotiveerd advies

2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Uit het bureauonderzoek blijkt een vrij generieke verwachting inzake archeologische relictten. Er dient uitgegaan te worden van een relatief éénduidige bodemkundige situatie waarbij eventueel aanwezige resten zichtbaar zijn onder de bouwvoor en/of uitlogingshorizont. Er is geen verwachting inzake afgedekte archeologische relictten. Bronmateriaal uit de Eerste Wereldoorlog wijst op de aanwezigheid van oost-west georiënteerde spoorinfrastructuur op het plangebied in 1918. Gelet op de aard van de geplande werken moet uitgegaan worden van een situatie waarbij in-situ bewaring onmogelijk is. Een proefsleuvenonderzoek is aangewezen.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

De beschikbare cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter van de omgeving. Verspreid in de omgeving wordt de aanwezigheid van laat- en post-middeleeuwse hoeves met walgracht vermoed. De kaart van Ferraris geeft aan dat het terrein zeker sinds de 2^e helft van de 18^e eeuw wordt bewerkt. Een diepgaander onderzoek van geschreven bronnen is niet aan de orde.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk booronderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond (cf. zandwinning e.d.)

Op het plangebied wordt geen complexe bodemkundige situatie verwacht. De ondergrond is opgebouwd uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen. Het sediment bestaat vermoedelijk uit lemig zand of lichte zandleem. Normaliter zijn eventueel aanwezige resten zichtbaar onder de bouwvoor. Een landschappelijk bodemonderzoek zou een overbodige stap binnen het onderzoekstraject zijn.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters en kastelen of bunkers of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden.

Gelet het rurale karakter van het plangebied is er geen verwachting inzake relevant grote ondergrondse (bak)stenen structuren. Mogelijk zijn wel resten bewaard van de spoorinfrastructuur uit de Eerste Wereldoorlog. Het verloop hiervan is echter gekend, resten ervan kunnen kostenefficiënter in kaart gebracht worden tijdens het proefsleuvenonderzoek.

-verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennend archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele afgedekte vindplaatsen in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waardering kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten of een opgraving in functie van een afgedekte archeologische site. Hierbij moet erop gewezen worden dat de aandacht bij deze vorm van onderzoek niet zozeer naar sporen maar naar goed bewaarde vondstconcentraties. Dit gegeven impliceert dat bewaarde, afgedekte vindplaatsen gezocht moeten worden op landschappelijke locaties waar de kans op afgedekte archeologie reëel is.

In het geval van het plangebied “Staatsbaan 82” te Handzame is een boorcampagne met als doel de lokalisatie en waardering van een afgedekte archeologische site niet aangewezen. Er is geen verwachting inzake een afgedekte, archeologisch relevante horizont. Bijgevolg zou dit een overbodige stap betekenen binnen het onderzoekstraject.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur aangewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Op het projectgebied is een veldkartering niet aangewezen. Het terrein is niet in gebruik als akker maar ligt braak of is in gebruik als parking, de zichtbaarheid met betrekking tot opgewerkt vondstmateriaal is nihil.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek met ingreep in de bodem heeft (net als proefputten in stedelijke context) als doel steekproefsgewijs het terrein archeologisch te inventariseren en vanuit de resultaten van dit vooronderzoek wetenschappelijk beargumenteerde uitspraken te doen over het al dan niet overgaan tot een (gedeeltelijke) vlakdekkende opgraving. Standaard wordt bij een proefsleuvenonderzoek tussen de 10% en 12,5% van het terrein archeologisch geïnventariseerd. Normaliter worden de proefsleuven ingeplant in een regelmatig patroon om zo tot een wetenschappelijk verantwoorde inschatting van de archeologische aanwezigheid te komen.

Gelet op de verwachting van klassieke sporenarcheologie onder de bouwvoor is een proefsleuvenonderzoek de aangewezen manier om eventueel aanwezig archeologisch erfgoed, dat bedreigd wordt door de geplande werken, in kaart te brengen. Op basis van de waargenomen relictten kan een gefundeerde beslissing genomen worden in functie van eventueel vervolgonderzoek.

2.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Tot op heden kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. Er is een vrij generieke verwachting inzake klassieke sporenarcheologie, cartografische bronnen wijzen op de aanwezigheid van spoorweginfrastructuur uit de Eerste Wereldoorlog waar mogelijk restanten van in de ondergrond bewaard zijn.

2.3.3 De waardering van de archeologische site:

Niet van toepassing, cf. punt 2.3.2

2.3.4 Impactbepaling

Het bodemarchief dient eerst geïnventariseerd te worden, voor de impact van de werken op eventueel aanwezig erfgoed kan bepaald worden, cf. punt 2.3.2.

2.3.5 De bepaling van de maatregelen

De maatregelen kunnen pas bepaald worden na uitvoering van de prospectie met ingreep in de bodem. Door middel van deze prospectiemethode zal er een duidelijk zicht zijn over de mogelijk aanwezige relictten, cf. punt 2.3.2.

2.4 Programma van Maatregelen

2.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, punt 1.1.6

2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor een prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk (CGP artikel 5.3)

-mogelijk: het terrein is toegankelijk voor een graafmachine. Na de sloop van de aanwezige gebouwen en parking worden, buiten eventueel nog aanwezige nutsleidingen, geen fysieke obstakels verwacht waardoor een proefsleuvenonderzoek niet zou kunnen plaatsvinden.

-nuttig: gelet op de beschreven verwachting is een proefsleuvenonderzoek de enige manier om eventueel aanwezige archeologische resten in kaart te brengen en de impact van de geplande werken hierop te bepalen.

-schadelijk: De mate van spoorbewerking in een proefsleuvenonderzoek is beperkt, hierdoor blijven eventueel aanwezige relictten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: gelet op het feit dat de geplande werken een substantiële ingreep in de bodem impliceren moet uitgegaan worden van een scenario waarbij in-situ bewaring onmogelijk is op het overgrote deel van het terrein.

2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van de terreininventarisatie door middel van proefsleuven is een inschatting maken van het archeologisch potentieel binnen het projectgebied. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Zijn er tekenen van erosie of verstoring?

-zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

-wat is de bewaringstoestand van de sporen?

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

-in welke mate is de gekarteerde spoorweginfrastructuur uit de Eerste Wereldoorlog bewaard in de ondergrond?

-wat is de relatie tussen de bodem en het landschap?

-maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

-kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering?
Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

-kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

-zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?

-zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? wat is de omvang? hoeveel niveaus?
geschatte aantal individuen?

-wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale geschiedenis?

-voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maw is behoud in situ mogelijk?)

-voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

- wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
- welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

2.4.4 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Tot op heden werd reeds een bureauonderzoek (projectcode 2017J2017) uitgevoerd met betrekking tot het projectgebied. Hieruit kon een generieke verwachting inzake klassieke sporenarcheologie, waarbij eventueel aanwezige resten zichtbaar zijn onder de bouwvoor, afgeleid worden.

2.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode

De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot het plangebied op het plangebied aan de Staatsbaan 82 is een proefsleuvenonderzoek ná de sloop van de aanwezige bebouwing en verharding. Deze terreininventarisatie dient een statistisch representatief deel van het terrein te inventariseren. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig patroon om zo een dekking te verkrijgen die toelaat een gedegen inschatting te maken van het bodemarchief op het plangebied.

Er moet uitgegaan worden van een situatie waar de verticale stratigrafie relatief éénduidig is, conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk, artikels 8.6 en 8.6.1. Op basis van de beschikbare gegevens is er geen verwachting inzake afgedekte archeologische relicten.

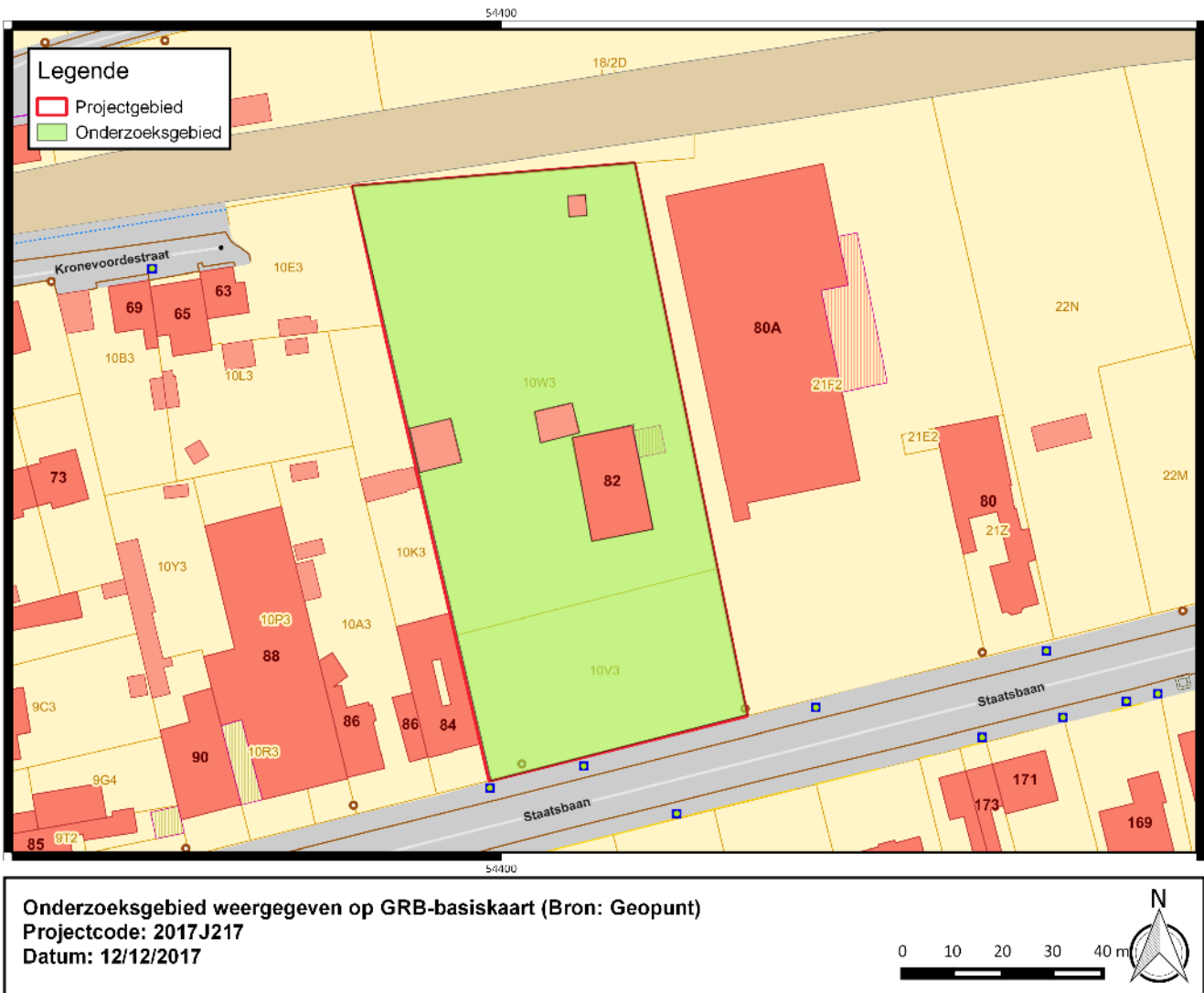
De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het rapport wordt opgeleverd.

Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek, tegen verwachtingen in, wel een afgedekte en bijgevolg bewaarde steentijdvindplaats, bestaand uit (een) vondstenconcentratie(s), wordt aangesneden/herkend moet de onderzoeksmethode aangepast worden. Het proefsleuvenonderzoek dient gestaakt te worden. Alle vondsten worden ingemeten en voorgelegd aan een specialist, opdat een verdere waardering van de vindplaats kan plaatsvinden (d.m.v. waarderende boringen en aardkundige waarnemingen i.v.m.

bewaringscondities). Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes in de Code van Goede Praktijk.

Vóór het eigenlijke terreinwerk aanvang neemt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen, hetzij van de initiatiefnemer, hetzij via een KLIP-melding. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de uitvoering van het archeologisch onderzoek.

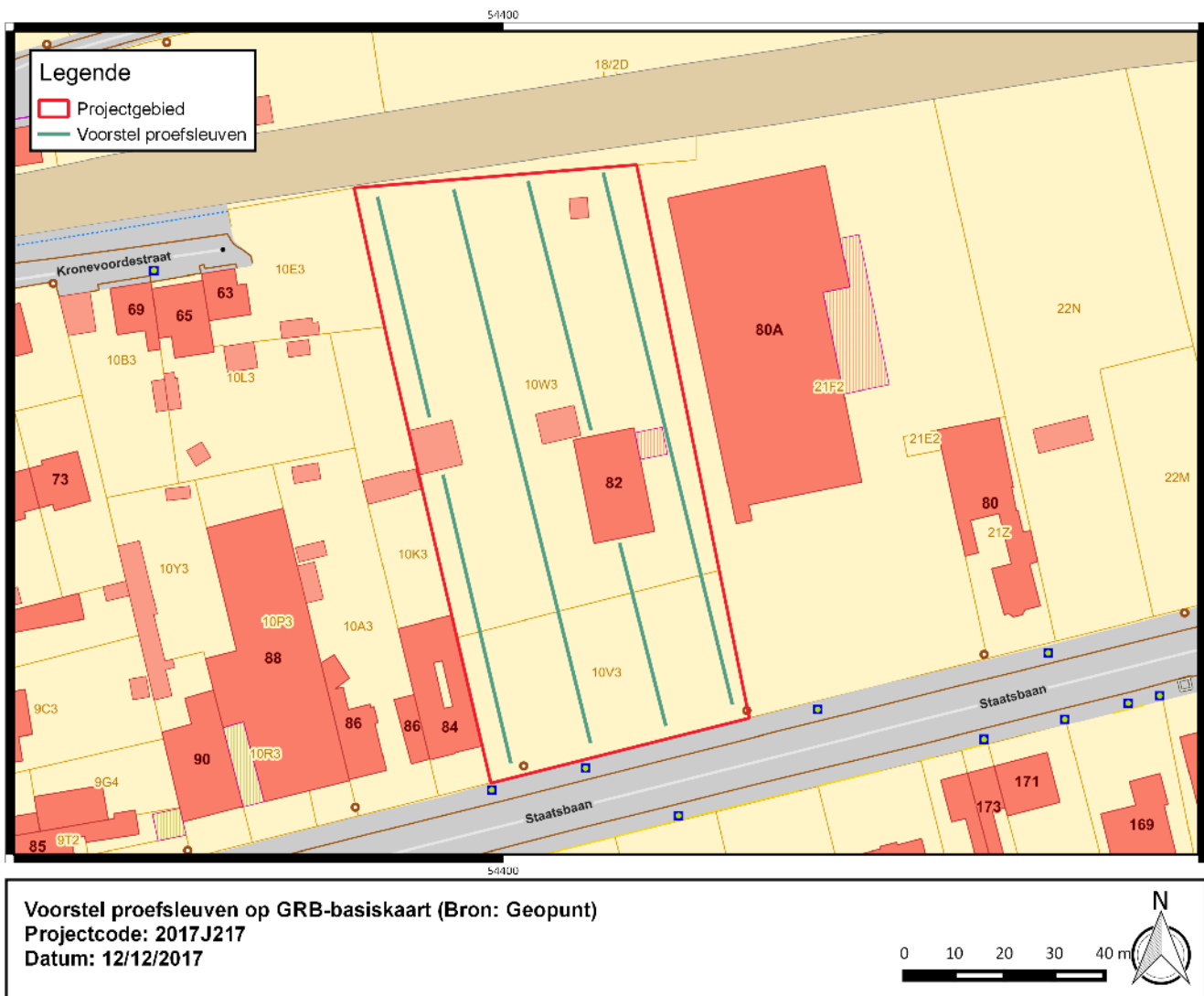
Het terrein is relatief vlak. Best worden ze haaks op de gekarteerde spoorinfrastructuur aangelegd. Concreet betekent dit een oriëntatie volgens een noord-zuid as.

Figuur 2: Onderzoeksgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

2.4.6 Onderzoekstechnieken

Het onderzoeksgebied is ca. 0,59ha groot (= 5980m²). De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan (d.i. ca. 598m²) met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant (= ca. 150m²). De kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen.

Figuur 3: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met platte bak, deze kraan dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen. De minimale breedte van de kraanbak bedraagt 2m. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau.

Tijdens het terreinwerk dient aandacht uit te gaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd te worden. Deze worden geïnterpreteerd door een assistent-aardkundige. Minimaal wordt één profielkolom per sleuf aangelegd, indien mogelijk in een geschrinkt patroon. Ze worden tot minstens 40cm in het ongeroerd sediment uitgegraven. Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2.4.7 Bijkomende voorwaarden

De proefsleuven dienen de volledige oppervlakte van het onverstoorde terrein te dekken. Gezien de aanzienlijke diepte van de geplande sloop (1.2m) en de verwachting van eventuele archeologie net onder bouwvoor, wordt verondersteld dat er na de sloop ter hoogte van de gebouwen geen relevante archeologie meer aanwezig zal zijn. Ter hoogte van de gebouwen dient er dus niet gesleufd te worden.

Ter hoogte van de bestaande parking en overige verharde delen dient slechts de bestaande verharding te worden verwijderd en mag niet dieper worden gegraven alvorens het proefsleuvenonderzoek er wordt uitgevoerd.

2.4.8 Eventuele afwijkingen van de CGP

Voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2.4.9 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

-een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

-een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.

-een assistent-aardkundige ondersteunt de archeologen bij de interpretatie van de bodemprofielen en waargenomen sporen. Hij/zij rapporteert over de bodemkundige waarnemingen.

Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige en het Agentschap Onroerend Erfgoed wanneer relevant. In de opmaak van de raamprijs moet een stelpost natuurwetenschappelijk onderzoek voorzien worden die kan aangesproken worden indien nodig.

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog.

2.4.10 Raming inzake uitvoeringstermijn

Veldteam: 1 dag veldwerkleider
1 dag assistent archeoloog
1 dag RTS medewerker
0,5 dag assistent-aardkundige

Kraan: 1 dag aanleg
0,5 dag dichten

Verwerking: 4 dagen veldwerkleider
1 dag assistent archeoloog
0,5 dag aardkundige

2.4.11 Vondsten

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch proefsleuvenonderzoek conform aan de artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog, veldwerkleider en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar en/of het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

2.5 Conclusie

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuw winkelcomplex aan de Staatsbaan 82 te Handzame. Het terrein is ca. 0,63ha groot en is quasi over de gehele oppervlakte bedreigd door de geplande werken. Op basis van het landschappelijk kader en de gekende waarden is er een vrij generieke verwachting inzake de archeologische trefkans. Er wordt uitgegaan van een relatief éénduidige bodemkundige situatie waarbij eventueel aanwezige resten zichtbaar zijn onder de bouwvoor. De meest geschikte onderzoeksmethode conform de verwachting is een proefsleuvenonderzoek. Het terreinwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Inventaris Onroerend Erfgoed